

Μιχάλης Μανωλιός, 15-21/5/2020

Η παρούσα σειρά άρθρων αναρτήθηκε στη σελίδα της Ελληνικής Ομοσπονδίας Backgammon (www.bgfed.gr, Facebook <https://www.facebook.com/greekbackgammon>).

6. Προπόνηση

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένας παίκτης που έγινε world class απλώς και μόνο παίζοντας.

Αυτό είναι ένα από τα πιο σύντομα παραμύθια που θα έχεις ακούσει. Είναι τόσο ευφάνταστο, που ευτυχώς δεν ακούγεται συχνά. Αν γινόταν να φτάσει κανείς το επίπεδο παγκόσμιας κλάσης αποκλειστικά μέσω της διασκεδαστικής οδού, τότε σχεδόν όλοι θα παίζαμε καλύτερα από 5,00, world class θα θεωρούνταν όποιος παίζει κάτω από 3,00 και το backgammon θα είχε τόσο μικρότερη πολυπλοκότητα και ενδιαφέρον που θα προσομοίαζε περισσότερο την τρίλιζα.

Προπόνηση, λοιπόν.

1. Βιβλία

Τα καλά βιβλία backgammon κάνουν αυτό που κάνουν όλα τα καλά εκπαιδευτικά βιβλία, δηλαδή συγκεντρώνουν τις καλύτερες ιδέες ζωντανών και νεκρών ανθρώπων, στην περίπτωσή μας των πιο ειδικών στο backgammon, και τις αποκρυσταλώνουν με τη μεγαλύτερη δυνατή μεταδοτικότητα.

Το μεγαλύτερο πλεονέκτημα των βιβλίων, εκτός φυσικά από το ότι μπορείς να ανατρέξεις σ' αυτά ξανά και ξανά, είναι η κατηγοριοποίηση των διάφορων προβλημάτων, τεχνικών, λαθών, μεθόδων, τύπων παιχνιδιού, όπως θέλεις πες το, σε μια εύληπτη θεματολογία η οποία οργανώνει τη σκέψη σου και σε βοηθάει να χτίσεις στο μυαλό σου την απαραίτητη μεγάλη βιβλιοθήκη από θέσεις αναφοράς (benchmark positions) που θα σε βοηθούν να αποφασίζεις γρήγορα και σωστά στη διάρκεια της παρτίδας (over the board).

Εξυπακούεται ότι ούτε τα βιβλία έμειναν ανεπηρέαστα από την έλευση των νευρωνικών δικτύων. Εδώ και πολλά χρόνια δεν υπάρχει σοβαρό βιβλίο για το backgammon που να μην υποστηρίζει τα περιεχόμενά του με αναλύσεις νευρωνικών. Από όσα κυκλοφόρησαν πριν την εμφάνιση του Jellyfish, μπορεί να κρατήσεις κανείς την απλότητα με την οποία εξηγεί τα βασικά ο αείμνηστος πλέον Paul Magriel στο αειθαλές “Backgammon” και τα αναλλοίωτα μαθηματικά εργαλεία που παρέχει ο Danny Kleinman στο “Vision Laughs at Counting”. Σημαντικά μεταγενέστερα βιβλία ήταν το “New ideas in Backgammon” των Hal Heinrich και Kit Woolsey και το “501 Essential Backgammon Problems” του Bill Robertie, αλλά σίγουρα η αγγλόφωνη βιβλιογραφία έχει εμπλουτιστεί πολύ από τότε και δεν την έχω παρακολουθήσει. Στα ελληνικά, μια ολόκληρη γενιά παικτών γαλουχήθηκε με τα βιβλία του Αντώνη Μαλτεζόπουλου, τα οποία σε μεγάλο βαθμό μεταλαμπαδέυσαν την τότε γνώση σπουδαίων διεθνών παικτών και συγγραφέων. Η ελληνική βιβλιογραφία μόλις πρόσφατα συνεχίστηκε με τη σειρά βιβλίων “Backgammon” των world class μελών της Εθνικής Ομάδας και πρωταθλητών Γιώργου Κλείτσα (1957-2019) και Χρίστου Γρούτσου, από την οποία έχουν κυκλοφορήσει οι πρώτοι τρεις τόμοι.

Όπως καταλαβαίνεις, τα βιβλία για το backgammon, δεν τα διαβάζει κανείς όπως εκείνα της λογοτεχνίας. Προσωπικά, κάνω τουλάχιστον δύο αναγνώσεις. Η πρώτη είναι για να πάρω μια ιδέα από την ύλη. Κατά την ανάγνωση αυτή σημειώνω με μολύβι, είτε στο περιθώριο του βιβλίου είτε μέσα στο κείμενο όλα τα σημαντικά για μένα σημεία, οτιδήποτε μου είναι καινούριο ή συνειδητοποιώ ότι ενώ το ξέρω, συνεχίζω να το επαναλαμβάνω σαν λάθος.

Στη δεύτερη ανάγνωση, ανοίγω ένα αρχείο Word και μεταφέρω εκεί όλες τις σημειώσεις από το βιβλίο. Ή μπορεί να τις αντιγράψω σε κάποια αρχεία που ήδη έχω για συγκεκριμένους τύπους παιχνιδιού, π.χ. holding games.

Και μετά παίρνω ένα ένα τα προβλήματα του βιβλίου και, χωρίς να κοιτάω τις λύσεις, προσπαθώ να βρω τη σωστή απάντηση. Στο τέλος ξεχωρίζω όλα τα προβλήματα που έκανα λάθος, τα διαβάζω ξανά και επανέρχομαι, σ' αυτά και μόνο σ' αυτά, έπειτα από αρκετό καιρό. Επαναλαμβάνω τη διαδικασία μέχρι να σιγουρευτώ ότι μπορώ να βρω τη σωστή απάντηση σε όλα.

Προσοχή, αυτό δεν σημαίνει σε καμία περίπτωση ότι έχω μάθει, κατανοήσει και εμπεδώσει όλη την ύλη του βιβλίου. Σίγουρα θα ξανακάνω λάθη αυτού του τύπου. Είναι όμως το λιγότερο που μπορώ να κάνω για να πω ότι ένα μέρος της γνώσης του βιβλίου πραγματικά πέρασε στο παιχνίδι μου.

2. Κουίζ

Αν παρακολουθείς διάφορα γκρουπ ή φόρουμ για backgammon, θα έχεις δει ότι τα μέλη συνηθίζουν να ανεβάζουν προβλήματα που προέκυψαν σε παρτίδες τους. Κάνε το ίδιο με τα

βιβλία. Χωρίς να βιάζεσαι επειδή η κουβέντα εξελίσσεται online, χωρίς να διαβάζεις από πριν τα σχόλια των άλλων και χωρίς εννοείται να τρέξεις τη θέση στο XG, προσπάθησε να απαντήσεις δικαιολογώντας την επιλογή σου. Δεν είναι ανάγκη να ανεβάσεις την απάντησή σου, σημασία έχει να ξέρεις πώς σκέφτηκες για να μπορείς να συγκρίνεις με το πραγματικό αποτέλεσμα.

Προειδοποιώ ότι αρκετά συχνά θα υπάρχει κάποιος που θα τα «βρίσκει» όλα σωστά γιατί πολύ απλά δεν γράφει ποτέ πριν δει την ανάλυση του XG. Κάνε στην άκρη την περιφρόνησή σου και δες αν οι εξηγήσεις που δίνει έχουν κάτι να σου μάθουν, όπως και όλων των άλλων μελών, βέβαια. Αν γνωρίζεις ότι κάποιος από αυτούς είναι world class παίκτης επικεντρώσου περισσότερο στα δικά τους σχόλια. Ακόμα και όταν κάνουν λάθος, θα σου αποκαλύπτουν τον τρόπο σκέψης τους και έχεις να μάθεις πολλά από αυτό.

Αν ένα πρόβλημα σου φανεί ενδιαφέρον και δεις ή διαβάσεις σχετικά με αυτό κάποια νέα αρχή ή μοτίβο που αγνοούσες, εξυπακούεται ότι το αντιγράφεις και το αρχειοθετείς κατάλληλα. Τα κουίζ από τη φύση τους είναι τυχαίας θεματολογίας, αλλά εσύ πρέπει να οργανώσεις τη γνώση σε κατηγορίες για να την αφομοιώσεις καλύτερα.

Παρόμοια με τα online κουίζ είναι και κάποιες θέσεις που δείχνουν οι παίκτες σε ζωντανά τουρνουά οι οποίες μπορεί να έχουν μόλις προκύψει από κάποια παρτίδα τους εκεί. Παρατήρησε μάλιστα ότι αυτοί που φωνάζουν τους άλλους να δουν μια θέση είναι συνήθως world class παίκτες ή κάποιοι ανερχόμενοι experts. Δεν χρειάζεται να σε φωνάζει κανείς ονομαστικά. Πήγαινε και χώσου στην παρέα ξεδιάντροπα. Δεν ζητάς την άδεια κανενός για να δεις μια θέση και, αν σε κάνει να αισθάνεσαι καλύτερα, κράτα το στόμα σου κλειστό στην αρχή. Το καλό σ' αυτές τις περιπτώσεις είναι ότι εδώ ο εξυπνάκιας δεν μπορεί να βγάλει μπροστά σ' όλο τον κόσμο το XG και να απαντήσει μετά, οπότε θα έχει κι αυτός τα λάθη που του αναλογούν, αν απαντήσει.

Αυτό που σε ενδιαφέρει περισσότερο, εκτός από τη σωστή απάντηση, είναι ο τρόπος σκέψης των world class παικτών. Θα τους ακούσεις να μουρμουράνε και να ζυγίζουν τα υπέρ και τα κατά της κάθε επιλογής. Αν γνωρίζεις ότι κάποιος παίκτης είναι world class, μην ντραπείς να τον ρωτήσεις ευθέως, είτε πριν την αποκάλυψη της ανάλυσης είτε μετά, σχετικά με το σκεπτικό του ή οποιαδήποτε αντίρρηση ή απορία έχεις. Σχεδόν σίγουρα θα εξηγήσει πρόθυμα και θα έχεις αμέσως ένα σύντομο μπόνους μάθημα, ακόμα κι αν κάνει λάθος. Ρώτα τον ό,τι θέλεις πάνω στη συγκεκριμένη θέση, αλλά καλύτερα να μην τον πρήξεις με κάποια άλλη άσχετη απορία σου αν δεν τον ξέρεις προσωπικά.

Τέλος, το θέμα με τα ζωντανά και τα online κουίζ, όπως άλλωστε και με τα προβλήματα που βλέπουμε σε βιβλία είναι αυτό που λέμε quiz factor, δηλαδή ότι το γεγονός πως κάποιος (συγγραφέας, παίκτης σε τουρνουά ή φίλος) μας παρουσιάζει τη συγκεκριμένη θέση, μας κάνει αυτόματα να σκεφτόμαστε ότι κάποιο λάκκο έχει η φάβα, ότι υπάρχουν περισσότερες από μία επιλογές, και μάλιστα κάποια από αυτές είναι σημαντικά λανθασμένη, αλλιώς το κουίζ δεν θα είχε νόημα. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα στα κουίζ να είμαστε πολύ πιο πονηρεμένοι και σε εγρήγορση απ' ό,τι over the board, οπότε μην το πάρεις και πολύ πάνω σου αν βρεις μερικές σερί σωστές απαντήσεις. Ο σκοπός είναι την ώρα της πραγματικής παρτίδας (α) να μυριστείς ότι υπάρχουν εναλλακτικές και (β) να κάνεις τη σωστή επιλογή υπό την πίεση του χρόνου και χωρίς τη βοήθεια των γύρω.

Το θέμα του quiz factor δεν σημαίνει ότι τα κουίζ δεν είναι χρήσιμα: ακριβώς το αντίθετο. Το στοίχημα είναι: μπορείς να παίζεις πάντα σαν όλες οι θέσεις να είναι κουίζ; Έτσι θα σου ξεφεύγουν πολύ λιγότερες εναλλακτικές επιλογές και συνεπώς θα κάνεις λιγότερα λάθη.

3. Παιχνίδι με τον υπολογιστή

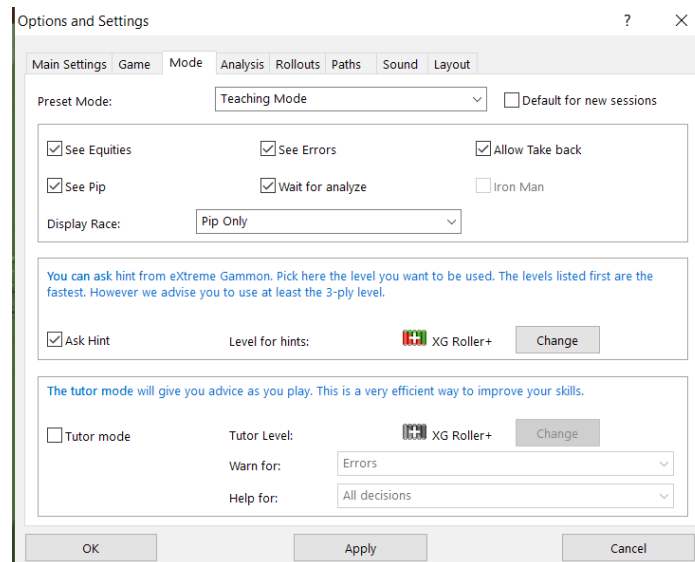
Ωραία τα βιβλία, τα κούιζ και οι σάρκيني world class παίκτες, αλλά θυμίζω ότι έχεις πληρώσει ένα ευτελές ποσό για να έχεις τον καλύτερο παίκτη του κόσμου να σε περιμένει υπομονετικά να παίζεις μαζί του. Πόσο θα τον αγνοείς για να χαβαλεδιάσεις με τους φίλους σου online;

Ένα από τα μεγαλύτερα πλεονεκτήματα του XG είναι ότι απλά το παρακολουθείς να κεντάει. Μαθαίνεις έτσι. Κοίτα τι παίζει. Πόσο γρήγορα λέει βίδο, πόσο ατρόμητα μπαίνει σε κάποιες θέσεις που φαίνονται χαμένες, πόσο δύσκολο είναι να του κερδίσεις gammon. Θα μείνεις δύσπιστος με το στόμα ανοιχτό σε μερικά ριψοκίνδυνα checker play του και θα υποκλιθείς στη συνέπειά του να εγκαταλείπει πάντα ό,τι πρέπει να εγκαταλειφθεί.

Οι δυνατότητες του XG είναι σχεδόν απεριόριστες, αλλά όσον αφορά την προπόνηση μαζί του, θα τις κατατάξω σε μόλις δύο κατηγορίες. Μπορείς να δεις το XG σαν δάσκαλο ή σαν αντίπαλο.

Το XG δάσκαλος

Πήγαινε στο μενού Options / Settings / Mode / Preset Mode και επέλεξε μία από τις προπονητικές λειτουργίες, π.χ. την Teaching Mode, η οποία σου επιτρέπει τα πάντα την ώρα που παίζεις, να βλέπεις τα equities, τα λάθη, την κούρσα και να παίρνεις πίσω τις κινήσεις σου.

Τσέκαρε το Tutor Mode κάτω αριστερά. Επίσης, πάνω δεξιά τσέκαρε το Default for new sessions, ώστε κάθε καινούριο ματς που ξεκινάς να παίζεται στο Teaching Mode.

Τα πλεονεκτήματα είναι προφανή: το XG σου σφυρίζει τα φάουλ τη στιγμή ακριβώς που γίνονται, σου δίνει μια δεύτερη ευκαιρία να ξανασκεφτείς τι θα παίζεις και, μετά την πατάτα, σου δείχνει τη σωστή κίνηση και το πόσο λάθος ήταν η δική σου. Εκεί σταματάς και σκέφτεσαι. Δεν βιάζεσαι. Με την ησυχία σου. Επειδή ο κυρίως σκοπός της προπόνησης δεν είναι να κερδίσεις το ματς, ούτε καν να το τελειώσεις, ξόδεψε όσο χρόνο χρειάζεσαι προσπαθώντας να

καταλάβεις τι εννοεί ο ποιητής. Παίξε μόνο λίγα games αν η διαδικασία σε καθυστερεί. Σημασία έχει να μάθεις έστω και δύο πράγματα κάθε φορά: θα είναι τρομερό κέρδος.

Το XG αντίπαλος

Πήγαινε στο μενού Options / Settings / Mode / Preset Mode και επίλεξε τη λειτουργία Iron Man Mode¹.

Προειδοποιώ, αυτό πονάει.

Στη λειτουργία Iron Man το XG δεν συγχωρεί κανέναν και για τίποτα. Δεν προειδοποιεί για λάθη, δεν δείχνει equities, δεν προτείνει κινήσεις, δεν παρέχει κούρσα. Το καλύτερο όμως είναι ότι δεν ανέχεται τους πονηρούς.

Η λειτουργία Iron Man έχει σχεδιαστεί για να μετράς την απόδοσή σου (Performance Rating, PR) σου. Το πραγματικό σου PR, όμως. Αυτό σημαίνει ότι αν αποφασίσεις να παίζεις ένα ματς σ' αυτή τη λειτουργία, το XG περνάει την επίδοσή σου αυτόματα στον λογαριασμό που έχει επιλέξει, *την ίδια στιγμή που παίζεις*. Αν όταν τελειώσεις δεις ότι έπαιξες χάλια επειδή το ματς ήταν δύσκολο ή απλά επειδή τα θαλάσσωσες, δεν μπορείς να σβήσεις το ματς από τον λογαριασμό σου. Αν μετά το ματς ή ακόμα και στη διάρκειά του αποφασίσεις ότι τελικά είσαι πολύ κουρασμένος ή στενοχωρημένος ή πιωμένος για να παίζεις, ή ότι τα παιδιά σε εκνευρίζουν ή ένα τηλεφώνημα απέσπασε την προσοχή σου, ό,τι έχεις παίξει μέχρι εκεί θα παραμείνει και θα μετράει για το PR σου.

Ο σκοπός αυτής της λειτουργίας είναι να προσομοιάσει όσο γίνεται την πραγματική ζωή, όπου δεν μπορούμε να πάρουμε πίσω ένα ματς αφού το έχουμε παίξει ή κατά τη διάρκειά του. Ούτε μία κίνηση. Τράβα την πρίζα του υπολογιστή σου και να είσαι σίγουρος πως το XG έχει κρατήσει μέχρι και την τελευταία σου κίνηση. Την αγαπώ αυτή τη λειτουργία, επειδή είναι ο πραγματικός καθρέφτης του παιχνιδιού και των ικανοτήτων μου, και γι' αυτό δεν μου κάνει καθόλου εντύπωση το πόσο λίγους παίκτες έχω ακούσει να τη χρησιμοποιούν².

Το δεύτερο σκέλος της προπόνησής σου, λοιπόν, ενάντια στο XG πρέπει να γίνεται πάντα σε λειτουργία Iron Man. Πάντα.

Ίσως ακούσεις ότι το παιχνίδι εναντίον του XG έχει τα εξής δύο μειονεκτήματα:

α) Επειδή παίζει πρακτικά τέλεια, σπάνια προκύπτουν θέσεις που θα τις δεις εναντίον κάποιων αδύναμων σάρκινων παικτών, και

β) Επειδή δεν κάνει missed doubles, σε αρκετές θέσεις θα ξέρεις ότι έχεις take, απλώς και μόνο από την ομαλή βελτίωση της παρτίδας υπέρ του XG.

Ενώ και τα δύο αυτά είναι σωστά, δεν αποτελούν σε καμία περίπτωση λόγο για να μην προπονηθείς εναντίον του XG. Το γεγονός ότι θα παρακολουθείς πρώτο τραπέζι πίστα τον καλύτερο παίκτη του κόσμου επί το έργον είναι από μόνο του μεγάλο κέρδος. Σκέψου, αν είχες διαθέσιμο τον Mochy για προπόνηση, έστω και χωρίς σχολιασμό, θα προτιμούσες να μπεις στο internet και να παίζεις με τον πρώτο τυχόντα; Ε, έχεις διαθέσιμο έναν παίκτη που παίζει

¹ Και πάνω δεξιά τσέκαρε το Default for new sessions, ώστε κάθε καινούριο ματς που ξεκινάς να παίζεται στο Iron Man Mode.

² Μηδέν. Προφανώς θα υπάρχουν κάποιοι, μπορεί και αρκετοί, για τους οποίους δεν το ξέρω, αλλά όσες φορές έχω αναφέρει τη λειτουργία Iron Man, ποτέ κανείς δεν μου είπε ότι τη χρησιμοποιεί, ούτε καν ότι σκοπεύει να τη χρησιμοποιήσει. Αποτέλεσμα: Τα PR που δηλώνονται από τους παίκτες για τους ίδιους τείνουν γενικά να είναι (κάπως) χαμηλότερα από τα πραγματικά. Ευτυχώς, για τους παίκτες που αγωνίζονται και online, υπάρχει η βάση της WBIF, που δίνει μια σχετικά καλή, αν και όχι ακριβή εικόνα.

περισσότερο από 2,5 PR καλύτερα από τον Mochy. Και προπονείσαι ακόμα με τον πρώτο τυχόντα;

Πόσο πρέπει να παίζεις με το XG:

Πολύ. Εννοώ πολύ!

Όταν γράφτηκα στο πρώτο μου τουρνουά είχα ήδη φάει το ξύλο μου σε 2000 money games από το Jellyfish³. Με ικανοποίηση διαπίστωσα, λοιπόν, ότι ήμουν ήδη σαφώς καλύτερος από τον μέσο όρο των αντιπάλων μου.

Ξέρω, είναι πολύ πιο διασκεδαστικό να παίζεις online με κάποιον «πραγματικό» αντίπαλο, να ξέρεις ότι προσπαθείς να κερδίσεις έναν αληθινό άνθρωπο, ή, ακόμα καλύτερα, να λες και καμιά χαζομάρα την ώρα του παιχνιδιού αν είστε φίλοι. Αλλά δεν διαβάξεις αυτά τα άρθρα για διασκέδαση.

Μια εκατοντάδα ματς **13 πόντων** με το XG, μισά στο Teaching Mode και μισά στο Iron Man Mode είναι μια καλή αρχή, αλλά στην πραγματικότητα πρέπει να παίζεις τουλάχιστον τα διπλάσια.

Εννοείται ότι θα φτιάξεις δύο διαφορετικούς λογαριασμούς (πήγαινε στο μενού Players / Create profile...) όπου θα σώζεις τα αντίστοιχα ματς (Player / Add analyze to profile...). Και τότε θα δεις και τη διαφορά. Στον ένα ο δάσκαλος σου μιλάει πριν ή και κατά τη διάρκεια των κινήσεων και μπορείς να πάρει πίσω τις αποφάσεις σου για να δοκιμάσεις αυτά που μαθαίνεις. Στον άλλο η ωμή, σκληρή πραγματικότητα. Και τα δύο εξαιρετικά χρήσιμα.

Αν παίζεις αργά, σκέφτεσαι πολύ και προσπαθείς να καταλάβεις γιατί το XG παίζει όπως παίζει, αν δεν παίζεις για να τελειώνεις με την αγγαρεία της προπόνησης, ούτε για να δεις τι θα γίνει στη συνέχεια, ή για να κερδίσεις και μόνο, και αν την ώρα που οι φίλοι σου διασκεδάζουν στο GridGammon εσύ βγάζεις ευσυνειδήτητα τα μάτια σου με το XG, τότε κάτι μαγικό θα συμβεί στους λογαριασμούς σου, και ειδικά στον Iron Man που μας ενδιαφέρει: το PR σου θα αρχίσει να πέφτει και μάλιστα όσο λιγότερα τελευταία ματς υπολογίζεις γενικά τόσο καλύτερο θα είναι (Players / See profile results / [όνομα λογαριασμού] / Results / See last...).

Μη βιαστείς να χαρείς, μπορεί να είναι τυχαίο. Οτιδήποτε μέχρι τα πρώτα 50 ματς είναι εντελώς ενδεικτικό, ειδικά αν το PR σου είναι μεγάλο. Επίσης, θυμίζω ότι η βελτίωση αυτή δεν θα έρθει μόνο παίζοντας, έστω και με το XG σαν δάσκαλο. Πρέπει να έχεις διαβάσει πρώτα, βιβλία, κουίζ και οπωσδήποτε όλα όσα αναφέρονται στα άρθρα 3.Μαθηματικά και 4.Βίδος. Όπως έχουμε ήδη εξηγήσει, δεν γίνεται να τα παρακάμψεις, αν πρόκειται να γίνεις πραγματικά καλός.

³ Σε μια εποχή που το Jellyfish μοιραζόταν με δισκέτες και η CPU του υπολογιστή μου έτρεχε στα 20 MHz(!) και στα 33 MHz (!!) μετά την αναβάθμιση, οπότε κάθε game διαρκούσε κατά μέσο όρο ένα ολόκληρο τέταρτο της ώρας. Το λέω αυτό για να τονίσω την εμμονή με το αντικείμενο (5. Ο ανύπαρκτος δάσκαλος).

4. Παιχνίδι εναντίον ανθρώπων

Επιτέλους! θα αναφωνήσεις και θα έχεις δίκιο. Επιτέλους, θα παίζουμε και λίγο. Όμως παιχνίδι χωρίς μετέπειτα μελέτη ελάχιστα μπορεί να σε κάνει να προοδεύσεις.

Ζωντανό backgammon

Πρέπει να γίνεις από κείνους τους γραφικούς που κουβαλάνε στα τουρνουά κάμερα, τρίποδο ή «ντουσιέρα», κινητό, φορτιστές και μπαλαντέζα. Θα μου πεις, τόσοσ μπελάς για να πάρω σπίτι λίγα βίντεο; Θα σου πω, όχι, περισσότερος. Επειδή όταν πας σπίτι θα πρέπει να ξοδέψεις ώρες για να περάσεις τα ματς στο XG. Κι όμως, αξίζει. Επειδή είναι τα δικά σου λάθη, και μάλιστα κάτω από την πραγματική πίεση ενός τουρνουά, σε επίσημα ματς που μετράνε για χρήματα, βαθμούς, τίτλους. Θα δεις πώς αντιδράς σε συνθήκες πραγματικής μάχης, με τον κόσμο δίπλα να μιλάει δυνατά, χωρίς να έχεις διαθέσιμη την κούρσα (rip count), όντας εκεί κάποιες ώρες με την κούραση να συσσωρεύεται και με το ρολόι να τρέχει. Θα δεις όλη την πεταμένη equity επειδή κούνησες ένα πούλι σε λάθος θέση ή γυάλιζε το ζάρι και δεν είδες σωστά τι είχε φέρει.

Αν δεν μπορείς να το κάνεις αυτό, τουλάχιστον σταμάτα και τράβα φωτογραφίες κάποιες θέσεις που σε προβληματίζουν έντονα. Έχεις δικαίωμα να το κάνεις ενόσω τρέχει το ρολόι σου. Βεβαιώσου ότι όλη η πληροφορία θα είναι στο κάδρο και κυρίως η θέση του βίδου, τα ζάρια και το σκορ.

Όταν γυρίσεις σπίτι, δες τα και ταξινόμησε τις θέσεις (βλ. παρακάτω) όσο πιο άμεσα μπορείς, όταν τις έχεις πρόσφατες και έντονες στο μυαλό σου.

Α, και απλά για να το έχω διευκρινίσει: Μην προσπαθήσεις να καταγράψεις σε χαρτί τις κινήσεις του ματς την ώρα που παίζεις, γιατί θα καταστρέψεις το παιχνίδι σου (το έχω κάνει και ξέρω). Η ιδιόχειρη καταγραφή είναι μια πολύ απαιτητική ασχολία που έρχεται να προστεθεί στην πολύ απαιτητική ασχολία του ίδιου του παιχνιδιού και το πιο συνηθισμένο αποτέλεσμα είναι όχι μόνο να παίζεις άσχημα αλλά και να έχεις κάνει και λάθη στην καταγραφή. Ο μόνος παίκτης που έχω δει να μπορεί να τα κάνει αξιοπρεπώς και τα δύο συγχρόνως είναι ο Χρίστος ο Γρούτσος. Αλλά πιθανότατα δεν είσαι ο Χρίστος, οπότε κάμερα.

Online backgammon

Το Backgammon Galaxy και το Backgammon Studio Heroes σώζουν κάθε κίνηση του ματς σου σε περίπτωση που αποσυνδεθείς. Το GridGammon είναι πιο παλιό και πρέπει να ζητήσεις από τον αντίπαλο ή κάποιον θεατή να σου στείλει τα επιμέρους αρχεία. Δες [αυτά](#) τα [δύο](#) εξαιρετικά χρήσιμα βίντεο του Γιώργου Αυδή για το πώς ρυθμίζουμε το GridGammon και πώς ενώνουμε σπασμένα αρχεία ματς.

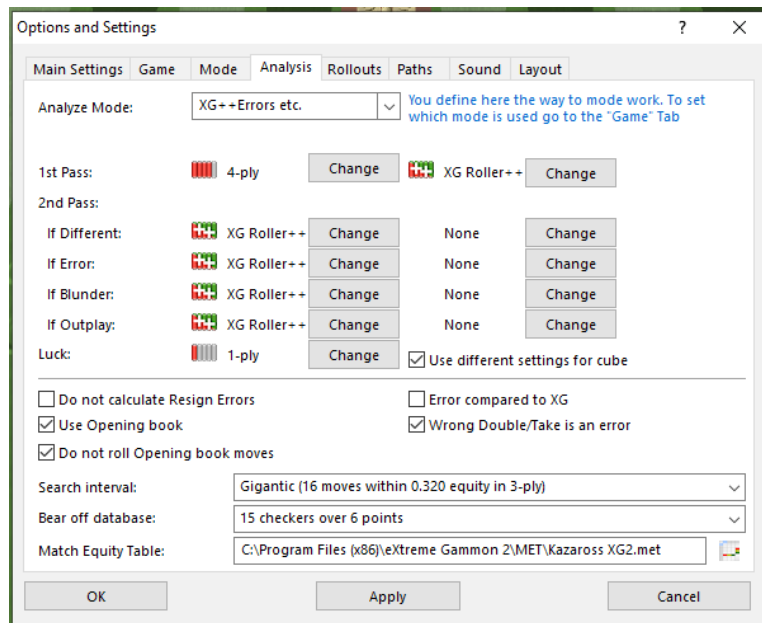
Πώς αναλύουμε

Αν και τα φιλικά ματς είναι θεωρητικά το ίδιο χρήσιμα για τη μελέτη σου, τείνουν να είναι πολύ περισσότερα και συνήθως τα παίζεις με άλλη διάθεση και λιγότερη προσοχή (κακώς).

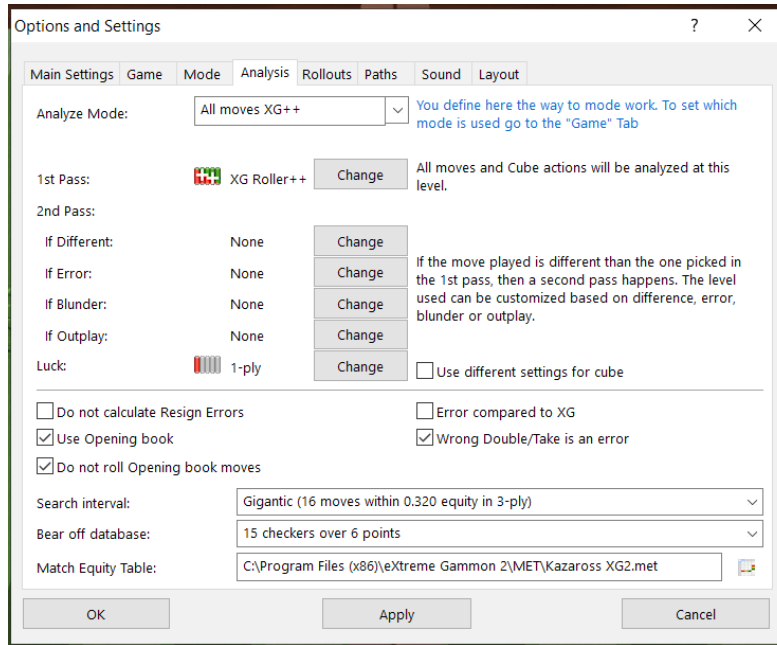
Έτσι, εγώ προσωπικά, επικεντρώνομαι περισσότερο στα επίσημα ματς, τα οποία έτσι κι αλλιώς προσφέρουν πολύ περισσότερο υλικό απ' όσο έχω χρόνο να μελετήσω και, κυρίως, τα έχω παίξει με μεγάλη προσοχή, προσπαθώντας να μη βιάζομαι.

Πρώτα κάνε μια γρήγορη ανάλυση σε World Class επίπεδο. Με ανοιχτό το ματς πήγαινε Analyze / Session... ή απλά πάτα Ctrl+A.

Αυτό θα σου δώσει μια πρώτη ιδέα για το πώς παίζατε, αλλά δεν κάνει για σοβαρή μελέτη, επειδή η ανάλυση είναι πρόχειρη. Αυτό που χρειάζεσαι είναι ανάλυση XG++ σε όλα τα λάθη σου. Για τον σκοπό αυτό πρέπει να φτιάξεις ένα δικό σου σχέδιο ανάλυσης. Πήγαινε Options / Settings... / Analysis, επίλεξε ένα Custom Setting και κάν' τα όλα XG++, εκτός από το 1st pass:

Αν θέλεις να δεις με πραγματικά καλή ακρίβεια πόσο παίζατε, θα χρειαστείς μια ανάλυση XG++ όχι μόνο στα λάθη, αλλά σε κάθε κίνηση. Αυτό συμβαίνει επειδή το XG++ έχει την ενοχλητική συνήθεια να ανακαλύπτει αρκετή πεταμένη equity σε κινήσεις οι οποίες σε χαμηλότερη ανάλυση φαίνονται οριακά σωστές. Συνήθως μια τέτοια ανάλυση τείνει να είναι γύρω στο 0.1-0.2 PR αυστηρότερη. Πάντως, για τον σκοπό της προπόνησής σου δεν είναι αναγκαία και σίγουρα δεν αξίζει τον επιπλέον απαιτούμενο χρόνο (αρκετές ώρες για ένα 13άρι ματς). Αν είσαι μερακλής, όμως, γίνεται έτσι:

5. Μελέτη λαθών

Έχοντας έτοιμη την ανάλυση, μπορείς εύκολα να πηγαίνεις από λάθος σε λάθος πατώντας τα κόκκινα βέλη κάτω από το board, αφού ρυθμίσεις τι ακριβώς θέλεις να βλέπεις από το γρανάτζι δίπλα τους.

Όσο πιο μεγάλο PR έχεις, να το πω δηλαδή πιο ωμά, όσο χειρότερα παίζεις, τόσο μεγαλύτερη ανάγκη έχεις να διορθώσεις άμεσα κάποια σφάλματα (blunders) που επαναλαμβάνεις. Μην ασχοληθείς με μικρά λάθη (errors): έτσι κι αλλιώς δεν θα έχεις τον απαραίτητο χρόνο, επειδή τα σφάλματα θα είναι τόσα πολλά. Σιγά σιγά, καθώς βελτιώνεσαι, θα αρχίσεις να έχεις την πολυτέλεια να καταπιάνεσαι και με τα λιγότερο χοντρά.

Το XG έχει τα εξής έτοιμα περιθώρια:

Μη λάθος: 0,001 – 0,019 πόντοι

Λάθος: 0,020 – 0,079 πόντοι

Σφάλμα: μεγαλύτερο των 0,080 πόντων

Εσύ μπορείς να το αλλάξεις αυτό, αν θέλεις, ώστε να μην τα βλέπεις όλα. Αυτό γίνεται από το μενού Options / Settings... / Main Settings / Threshold. Πάντως είναι προτιμότερο να βλέπεις όλα τα λάθη σου, ακόμα κι αν δεν στέκεσαι στα λιγότερο σημαντικά.

Να μια πρόταση για το τι πρέπει να μελετάς ανάλογα με τη δυναμικότητά σου:

PR	Μελέτα λάθη / σφάλματα μεγαλύτερα από
12,50 – 10,00	0,200
10,00 – 7,50	0,100
7,50 – 5,00	0,060

Το πιο σημαντικό όμως είναι πώς να τα μελετάς.

Πρώτα, ρίχνεις μια ματιά σε όλο το ματς, ειδικά αν το έχεις πρόσφατο. Αυτό θα σε βοηθήσει να θυμηθείς τι ακριβώς συνέβη, με ποια σειρά και τι σκεφτόσουν στην κάθε θέση. Θυμίζω ότι πρέπει να παίζεις όσο πιο αργά και προσεκτικά γίνεται, οπότε λογικά θα θυμηθείς τον εσωτερικό διάλογο με τον εαυτό σου στις δύσκολες θέσεις και, το κυριότερο, θα θυμηθείς την παντελή έλλειψη τέτοιων σκέψεων σε θέσεις που (χωρίς βεβαίως να έχεις την πολυτέλεια του quiz factor) δεν αναγνώρισες καν ότι υπήρχε εναλλακτική δυνατότητα και τα θαλάσσωσες παρότι ήσουν τόσο σίγουρος ότι έκανες το σωστό. Επίσης, θα επιβεβαιώσεις ότι έπαιξες πράγματι το σωστό σε κάποιες θέσεις που δεν ήσουν σίγουρος. Μαθαίνεις και από τα σωστά σου παιχνίδια, επειδή καμιά φορά αυτό που δεν παίζαμε ήταν μεγάλο σφάλμα. Τέλος, θα παρηγορηθείς ότι δεν παίζεις λανθασμένα κάθε μα κάθε κίνηση· κάτι είναι κι αυτό.

Αφού δεις όλο το ματς μία φορά, μετακινήσου με τα κόκκινα βέλη από λάθος σε λάθος. Ρίξε μια σύντομη ματιά σε όσα είναι κάτω από το όριο του πίνακα, π.χ. σε όσα είναι μικρότερα λάθη από 0,100 αν παίζεις 8,50, και στάσου στα μεγάλα σφάλματα.

Εδώ αρχίζει η πραγματική δουλειά. Προσπάθησε να μαντέψεις γιατί αυτό που έπαιξες είναι λάθος. Μπορεί να έλυσες χωρίς την anchor σου, ή να επιτέθηκες χωρίς builders, να μπήκες σε έναν βίδο με πολλά διπλά ή να μην πρόσεξες πόσο σημασία έχει το σκορ. Βρες το, έχοντας υπόψη ότι καμιά φορά δεν είναι ένας ο λόγος αλλά η συνδυαστική πιθανότητα πάνω από μίας τέτοιων αιτιών.

Το να καταλάβεις τι έφταιξε είναι ένα σημαντικό βήμα, γιατί έτσι μπορείς να καταχωρίσεις αυτή τη θέση στο μυαλό σου με έναν χαρακτηρισμό, π.χ. πάσο. Το επόμενο βήμα είναι να βρεις τις διαχωριστικές γραμμές σ' αυτό τον τύπο θέσεων, δηλαδή πότε γίνονται take και πότε no double, επειδή τότε θα έχεις μια πολύ πιο πλήρη εικόνα. Αρχισε, λοιπόν, να αλλάζεις τη θέση.

Αντίγραφέ την ως εξής:

- ανοίγεις ένα δεύτερο XG
- πηγαίνεις πάνω στη θέση και πατάς Ctrl+C ή πας στο μενού File / Export / Position to Clipboard (Default)
- πηγαίνεις στο δεύτερο XG και πάνω στο board πατάς Ctrl+V ή πας στο μενού File / Import / Position from Clipboard

Άρχισε να παίζεις με τη θέση. Αν π.χ. πρόκειται για κούρσα, άλλαξέ την σταδιακά για να βρεις το όριο μεταξύ των διαφόρων αποφάσεων. Αν είναι μια απόφαση χτυπήματος ή όχι, άλλαξε την κούρσα ή τη δυναμικότητα των στρατοπέδων. Και φυσικά, άλλαξε το σκορ και δες πώς το προβάδισμα επηρεάζει το σωστό παιχνίδι.

Αν εξακολουθείς να μην καταλαβαίνεις γιατί έκανες λάθος, παίξε τη θέση μερικές φορές εναντίον του XG. Τότε θα δεις π.χ. πόσο παιχνίδι ακόμα είχε μια θέση που εγκατέλειψες ή γιατί το χτύπημα ήταν λάθος ή σωστό.

Οι αποφάσεις στο backgammon είναι σχεδόν πάντα πολυπαραγοντικές, οπότε προσπάθησε να μην τρελαθείς τελείως. Ιδανικά θα έχεις υποψιαστεί από την αρχή ή θα ανακαλύψεις στην πορεία ποιος είναι ο κυρίαρχος παράγοντας για την απόφαση που σε ενδιαφέρει. Τότε, και μόνο τότε, μπορείς να πας στο επόμενο λάθος.

Δύσκολο και χρονοβόρο, ε; Τώρα καταλαβαίνεις γιατί σου φτάνουν και σου περισσεύουν τα επίσημα ματς και τα μεγάλα σφάλματα.

6. Ταξινόμηση λαθών

Όπως είπαμε, το ανθρώπινο μυαλό αφομοιώνει τη γνώση πολύ καλύτερα όταν τη διαχωρίζει σε τομείς και την ομαδοποιεί σε κατηγορίες. Φτιάξε φακέλους. Μπορεί να είναι ηλεκτρονικοί (directories) όπου θα αποθηκεύεις τις διάφορες θέσεις που έχεις μελετήσει (File / Save as... / Αποθήκευση ως / eXtreme Gammon position) ή μπορεί να είναι πραγματικοί χάρτινοι φάκελοι με τίτλους στο εξώφυλλό τους και τις θέσεις εκτυπωμένες μέσα τους. Φτιάξε τη δική σου κατηγοριοποίηση όπως σε βολεύει, αλλά να μια πρόχειρη προτεινόμενη:

- Άνοιγμα (πρώτες κινήσεις)
- Blitz
- Hit or not
- Holding game
- Prime vs Prime
- Outfield (εξωτερικοί πίνακες)
- Backgame
- Crunched positions (θέσεις με καμένα πούλια)
- Bear in (όταν ο επιτιθέμενος βάζει τα πούλια του μέσα)
- Bear off against contact (μάζεμα με επαφή)
- Bear off (μάζεμα)
- Φινάλε
- Κούρσα

Καλύτερα να συμπεριλάβεις στην κάθε κατηγορία και τα λάθη των βίδων, αλλιώς θα βρεθείς με πάρα πολλούς φακέλους.

Η ταξινόμηση των λαθών σου είναι φυσικά, μόνο το πρώτο βήμα. Αυτό που πρέπει να κάνεις μετά είναι η επανάληψη. Η μελέτη πρέπει να γίνεται όπως και με τις άλλες θέσεις, εκτός αν έχεις ήδη έτοιμη την παραμετροποίηση (αλλαγές στη θέση ή στο σκορ κλπ.) οπότε απλά κοιτάς ξανά τις θέσεις και θυμάσαι κάθε φορά τους λόγους και τις αιτίες για το σωστό παίξιμο, προσπαθώντας να συγκρατήσεις τις θέσεις στη βιβλιοθήκη του μυαλού σου.

Πόσο πρέπει να μελετάς;

Πολύ. Μπορείς για παράδειγμα να βάλεις ένα πρόγραμμα ότι κάθε βδομάδα θα μελετάς έναν φάκελο. Μία ώρα την ημέρα μελέτη είναι ένας πολύ καλός ρυθμός για έναν παίκτη που προσπαθεί να σκληρά να γίνει καλύτερος χωρίς όμως να εγκαταλείψει την υπόλοιπη ζωή του. Αν υπάρχει μέτρο στην εμμονή, πρέπει να το βρεις. Μην εγκαταλείψεις και μη μένεις πίσω, επειδή νέα λάθη θα προστίθενται στους φακέλους σου και μόλις τελειώσεις τη μελέτη όλων τους θα πρέπει να ξεκινήσεις από την αρχή. Δύσκολο, ε; Σίγουρα. Όμως κάνεις κάτι που σου αρέσει. Απόλαυσέ το. Χωρίς καμία ειρωνεία, καλή διασκέδαση.

7. Το ιδανικό μείγμα προπόνησης

Οι τρόποι προπόνησης που είπαμε μέχρι εδώ μπορούν να χωριστούν χοντρικά σε πέντε κατηγορίες:

1. Βιβλία – Κουίζ
2. Παιχνίδι με τον υπολογιστή (XG δάσκαλος – XG αντίπαλος)
3. Παιχνίδι εναντίον ανθρώπων (ανεπίσημα, για διασκέδαση)
4. Παιχνίδι εναντίον ανθρώπων (επίσημα, για τουρνουά ή money games)
5. Μελέτη λαθών

Και εννοείται ότι όλα τα λάθη που είναι αρκετά σημαντικά για το επίπεδο σου πρέπει να ταξινομούνται τακτικά στους αντίστοιχους φακέλους για να μην χαθούν καθώς έρχονται καινούργια ματς και συνεπώς νέα λάθη.

Το πρόβλημα με τους διαφορετικούς τρόπους προπόνησης είναι γνωστό: δεν είναι όλοι το ίδιο διασκεδαστικοί. Οι περισσότεροι παίκτες αφήνουν τα χρόνια να περνούν παίζοντας είτε online με τους φίλους τους, είτε σε ζωντανά τουρνουά, νομίζοντας ότι έτσι προπονούνται και γίνονται καλύτεροι. Αυτό ισχύει, όμως μόνο για λίγο, συνήθως στην αρχή που η βελτίωση είναι εύκολη, και μόνο μέχρι ενός συγκεκριμένου επιπέδου, διαφορετικό για τον καθένα, το οποίο εξαρτάται από το σημείο εκκίνησης και από την έφεσή του στο backgammon. Έτσι λοιπόν, χωρίς να ξέρω πώς ξοδεύεις τον χρόνο σου, πιθανότατα, *παίζεις πολύ και μελετάς λίγο*.

Πώς, λοιπόν, πρέπει να κατανείμεις τον χρόνο και την προσπάθειά σου; Σίγουρα δεν υπάρχει μαγική φόρμουλα, και το ιδανικό μείγμα προπόνησης διαφέρει από παίκτη σε παίκτη, ανάλογα με τις δυνατότητές του, τον ρυθμό που αφομοιώνει τη γνώση, τη νοημοσύνη του, ακόμα και την ηλικία του, όμως θα δώσω μία δική μου πρόχειρη εκτίμηση, κυρίως για να δεις πόσο (πιθανότατα) μακριά βρίσκεσαι:

Τρόπος προπόνησης	% του χρόνου που επενδύεις συνολικά στο backgammon
Βιβλία – Κουίζ	10%
Παιχνίδι με τον υπολογιστή (XG δάσκαλος – XG αντίπαλος)	20%
Παιχνίδι εναντίον ανθρώπων (ανεπίσημα)	5%
Παιχνίδι εναντίον ανθρώπων (επίσημα)	15%
Μελέτη λαθών σου	50%
Σύνολο	100%

Ζόρικο, ε; Ο λόγος για τον οποίο η βαρετή μελέτη των λαθών σου απαιτεί τόσο χρόνο είναι ότι οποτεδήποτε παίζεις, μαζεύεις λάθη τα οποία πρέπει να μελετηθούν.

Σε ακούω ήδη να διαμαρτύρεσαι, σε βλέπω να κουνάς το κεφάλι ειρωνικά. Αυτά δεν γίνονται, σκέφτεσαι.

Σε κατανοώ. Όταν γυρνάς από τη δουλειά, τρέχεις με το σπίτι ή/και την οικογένεια και κάποια στιγμή καταφέρνεις να καθίσεις μπροστά στην οθόνη με έναν καφέ ή μια μπίρα στο χέρι, δεν σου έχει μείνει και πολύ κουράγιο για εμβριθείς αναλύσεις και αργά ματς όπου θα μελετάς προσεκτικά κάθε σου κίνηση. Ενώ όμως δεν υπάρχει τίποτα κακό στο να θέλεις απλώς να χαλαρώσεις με ένα ματσάκι, μην τρέφεις ψευδαισθήσεις ότι έτσι θα βελτιωθείς.

Πάνω σ' αυτό, ο Άλμπερτ Γκρέι το έχει συνοψίσει καλύτερα από όλους:

Οι νικητές έχουν απλά συνηθίσει να κάνουν πράγματα
τα οποία δεν αρέσουν στους χαμένους.

Ούτε στους νικητές αρέσουν, μπορούμε να είμαστε σίγουροι γι' αυτό. Ποιος διεθνής ποδοσφαιριστής έχει όρεξη να μείνει σπίτι του και, αντί να βγει για ένα (ή δύο ή τρία) ποτάκια με τους φίλους του, να κοιμηθεί με τις κότες επειδή την επομένη πρέπει να πάει για προπόνηση μέσα στο κρύο και στη βροχή; Ποιος επιστήμονας έχει όρεξη να βγάζει τα μάτια τους στις μετρήσεις στην οθόνη ή να δοκιμάζει με ελάχιστες τροποποιήσεις για χιλιοστή πρώτη φορά κάτι που έχει αποτύχει τις προηγούμενες χίλιες;

Ούτε στους νικητές αρέσουν, αλλά τα κάνουν, κι αυτός είναι ένας από τους λόγους που είναι νικητές. Απλά στο backgammon έχουμε την επιπλέον δυσκολία ότι τα βραχυπρόθεσμα αποτελέσματα δεν είναι ανάλογα της μακροχρόνιας προσπάθειας. Αυτό όμως είναι ψευδαίσθηση, όχι επειδή δεν ισχύει, αλλά επειδή στην πραγματικότητα ισχύει για πολύ περισσότερους τομείς εκτός του backgammon. Ως συγγραφέας, έγραφα δεκαεφτά χρόνια πριν δω το πρώτο μου βιβλίο να εκδίδεται, πέρασαν άλλα δώδεκα πριν εκδοθεί έστω και μία ιστορία μου στο εξωτερικό και άλλα οχτώ πριν δω μυθιστόρημά μου σε πραγματικά μεγάλο εκδοτικό.

Αλλά άσε με εμένα. Ρώτα όποιον πραγματικό νικητή θέλεις, και θα ακούσεις ιστορίες ατέλειωτου κόπου, απογοητεύσεων, αυτοαμφισβήτησης, συμφιλίωσης με την αποτυχία, εγκαταλείψεων που αποφεύχθηκαν την τελευταία στιγμή ή αναιρέθηκαν αφού συνέβησαν, αλλά κυρίως θα ακούσεις ιστορίες αγάπης γι' αυτό που έκαναν και ιστορίες πείσματος. Ουσιαστικά θα ακούσεις την ιστορία του πώς κατάφεραν να αποτυγχάνουν κάθε φορά καλύτερα.

Το στοιχείο, λοιπόν, είναι: Μπορείς να δημιουργήσεις στον εαυτό σου ωφέλιμες συνήθειες που δεν αρέσουν στους χαμένους, όπως η ευσυνείδητη προπόνηση; Μπορείς να τον μάθεις να σηκώνεται κάθε φορά που πέφτει;

Κάν' το και να είσαι σίγουρος ότι πολύ συχνά θα αποτυγχάνεις. Όλο και καλύτερα.